

BILDANDE AV NATURRESERVATET SKÄLSNÄS I VÄXJÖ KOMMUN

BESLUT

Länsstyrelsen i Kronobergs län föreskriver med stöd av 7 kap. 4-6 och 30 §§ miljöbalken (1998:808) följande:

Området Skälsnäs förklaras som naturreservat. Gränsen för naturreservatet ska vara den gräns som anges i bifogad karta (bilaga 1).

För att uppnå syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet.

Markägare och annan sakägare ska tåla de inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheten samt tåla visst intrång som framgår av A- och B-föreskrifterna i länsstyrelsens beslut. Allmänheten har att iaktta de ordningsföreskrifter inom reservatet som benämns C-föreskrifter i länsstyrelsens beslut.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan (bilaga 2) för reservatets långsiktiga vård i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med reservatet är att:

- bevara och restaurera ädellövskog och lövrik blandskog i mosaik med odlingslandskap och angränsande strandmiljöer och sjö
- naturmiljöernas rika växt- och djurliv ska bevaras och gynnas
- skogen ska vara naturskogsartad genom att vara varierad och flerskiktad med inslag av gamla träd, grova träd, ihåliga träd och död ved
- det rörliga friluftslivet ska ges möjlighet till naturupplevelser under förutsättning att det inte påverkar naturvärdena negativt.

Syftet ska uppnås genom att:

- naturmiljöerna bevaras genom föreskrifter som reglerar skogs- och jordbruk och olika typer av exploatering
- skogen i huvudsak formas av naturliga processer. Naturvårdsskötsel utförs för att utveckla och restaurera skog som är påverkad av skogsbruk, gran begränsas och livsmiljöer för växt- och djurlivet kan nyskapas
- odlingslandskapet hävdas
- lämpliga åtgärder vidtas för att främja rörligt friluftsliv.

FÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, jord, torv eller annan jordart
2. borra, spränga, schakta, gräva, dämna, dika, fylla ut, tippa, anordna upplag eller utföra annan liknande åtgärd på land eller i vatten
Anmärkning: Upplag får anläggas i samband med avverkning enligt föreskrift A7.
3. anlägga väg, parkeringsplats eller vändplats
4. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
5. uppföra byggnad, ledning, mast, vindkraftverk eller annan anläggning
Anmärkning: Jaktorn får uppföras.
6. avverka, gallra, beskära, röja, så, plantera träd eller buskar eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller skada enskilda träd eller buskar
Anmärkning:
I. Gran får avverkas och köras ut till och med år 2040 inom områden markerade på beslutskartan.
II. Inom den del av skötselområde 1A som berördes av Länsstyrelsens föreläggande till skydd för naturmiljön, ärende 525-4817-2016, får röjning av sly (diameter <3 cm) utföras.
7. skada, ta bort eller upparbeta dött träd, vindfälle eller döda grenar
Anmärkning:
Vindfälle eller grenar som hamnar olämpligt och påtagligt hindrar framkomlighet på väg eller stig får flyttas åt sidan.
8. sprida bekämpningsmedel, gödsel, kalk eller annat jordförbättringsmedel annat än på åkermark
9. ändra växt- och djurlivets sammansättning genom att föra in, så eller plantera ut arter
10. utfodra vilt eller anlägga åtel.

Följande åtgärder är förbjudna att vidta utan Länsstyrelsens tillstånd:

11. bedriva tävlings-, övnings- eller lägerverksamhet
12. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande.
Anmärkning:
Jaktpass får markeras med skylt.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken om skyldighet för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar iordningställs och åtgärder vidtas:

1. utmärkning av reservatsgräns och information om reservatet
2. att skötsel utförs som behövs för att bevara och utveckla naturvärdena:
 - röjning, huggning, sådd/plantering av naturligt förekommande träd och buskar samt frihuggning av träd,
 - skapande av högstubbar, lågor och hålträd,
 - slåtter, betesdrift och gräsbränning på gräsmarker,
 - uppläggning av grenar/stammar i s.k. faunadepåer,
 - flytt av vindfällan,
 - bekämpning av invasiva, främmande eller expansiva arter,
 - utsättning av i naturtyperna naturligt förekommande arter,
 - uppsättning av fågel-, fladdermus- och insektsholkar.
3. anordningar för allmänheten i form av parkeringsplats, informationstavla, strövstig och rastplats
4. åtgärder för vetenskaplig undersökning med tillstånd från Länsstyrelsen
5. tillfälliga upplag i samband med skötselåtgärder
6. användning av brukningsväg i den utsträckning som behövs för att utföra skötselåtgärder enligt skötselplan.

Länsstyrelsen ansvarar för att skötselåtgärder enligt ovan och som specificeras i fastställd skötselplan utförs.

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet och om ordningen i övrigt inom området

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. skada naturföremål eller ytbildning, t.ex. genom att gräva, borra, måla eller mejsla
2. fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar
3. plocka, skada eller gräva upp örter, svampar, mossor, lavar eller andra växter annat än plockning av enstaka exemplar av icke-fridlysta arter. Bär och matsvamp får plockas för husbehov
4. samla in insekter, snäckor, maskar eller andra ryggradslösa djur annat än enstaka exemplar av icke-fridlysta arter
5. framföra eller parkera motordrivet fordon eller släpvagn annat än på anvisad och iordningställd parkeringsplats
6. parkera eller ställa upp husvagn eller husbil mellan kl. 00.00 och 05.00

7. tälta
Anmärkning:
Tältning får ske på kanotrastplatsen maximalt 2 nätter.
8. elda
Anmärkning:
Eldning får ske på iordninggjord eldningsplats vid kanotrastplatsen.
9. ankra eller förtöja husbåt
10. inom land- eller vattenområdet starta eller landa med luftfarkost
11. ta in eller använda vattenskoter
Anmärkning:
Användning av vattenskoter är tillåten vid sjöräddning eller annat samhällsnyttigt ändamål.
12. störa eller skada djurlivet t.ex. genom närgånget uppträdande vid bo- eller lekplats

Följande åtgärder är förbjudna att vidta utan Länsstyrelsens tillstånd:

13. vetenskaplig undersökning som omfattar åtgärder reglerade i föreskrifterna nr C1 – C12
14. sätta upp tavla, skylt, affisch, snitsel, konstföremål eller liknande
15. bedriva tävlings-, övnings- eller lägerverksamhet.

Föreskrifterna hindrar inte:

- förvaltaren eller den som arbetar på förvaltarens uppdrag att utföra de åtgärder som framgår av ovan angivna B-föreskrifter som behövs för reservatets skötsel eller uppföljning av bevarandestatus.
- underhåll av kanotrastplats.
- normalt underhåll av vägen ner till badplatsen.

Föreskrifterna under C gäller omedelbart, även om de överklagas.

Med Länsstyrelsens tillstånd enligt föreskrifterna ovan avses inte en dispensprövning utan endast att Länsstyrelsen i skriftlig form kan ge sitt tillstånd till en åtgärd efter att denna ansökts om och beskrivits på lämpligt sätt.

Utöver ovan angivna föreskrifter gäller annan lagstiftning, bl.a. miljöbalken, jaktlagstiftning, terrängkörningslagen och kulturmiljölagen.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Skälen för beslutet är att säkerställa skydd för områdets prioriterade värden som är ädellövskog och annan lövskog med rikt växt- och djurliv. Bildandet av detta naturreservat bedöms främja dessa värden. Bevarandevärdena hotas av skogsbruk och graninvandring. För att gynna och restaurera bevarandevärdena behövs skötselåtgärder som möjliggörs i och med att beslut om naturreservat fattas. Skötselåtgärderna specificeras närmare i bilaga 2.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

ÄRENDETS BEREDNING

I samband med andra ärenden på fastigheten fick fastighetsägarna information om att de själva kan föreslå skydd av skog genom programmet ”Nya Komet”. Detta ledde till att ägarna lämnade in ett förslag till naturreservat. Eftersom det föreslagna området har stora naturvärden kunde området prioriteras och Länsstyrelsen inledde arbetet med att bilda ett naturreservat under våren 2019.

Överenskommelse om intrångsersättning med fastighetsägarna blev godkänd och utbetalad av Naturvårdsverket den 21 januari 2020.

Förslag till beslut och skötselplan skickades den 28 april 2021 till sakägare som förelades att komma in med eventuella erinringar.

Myndigheter, ideella föreningar m.fl. har samtidigt lämnats tillfälle att yttra sig över förslaget.

SYNPUNKTER PÅ FÖRSLAGET TILL BESLUT

Av inkomna yttranden framgår i huvudsak följande.

Skogsstyrelsen ställer sig positivt till presenterat underlag och har ingen ytterligare information att tillföra som har bäring på detta.

Kommunstyrelsen i Växjö kommun har genom sitt arbetsutskott beslutat att lämna följande yttrande. Växjö kommun bedömer det som positivt att skydda det föreslagna området vilket bidrar till att skydda och stärka ett stort sammanhängande område av värdefull natur vid Helgasjön. Därtill finns goda möjligheter att stärka friluftslivet i området. I övrigt har vi inga synpunkter.

Växjö Sportfiskeförening (VSF) ser positivt på att det bildas reservat för att skydda naturvärden vid Helgasjön. De ser inte att de restriktioner som beslutats för reservatet kommer att ha någon påverkan på fisket, varken positivt eller negativt. VSF noterar att den inre delen av reservatet öster om Galtö som berör fågellivet redan är fartbegränsad till 7 knop vilket omöjliggör störande vattensport både med båt och vattenskoter. Sjölagen ger ytterligare möjlighet att på plats bötfälla störande beteende. Fartbegränsningen och sjölagen fungerar uppenbarligen redan idag för att motverka störning och ytterligare reglering avseende vattenskotrar behövs ej då det begränsar det rörliga friluftslivet på ett sköns- mässigt och diskriminerande sätt. Galtö är ett populärt utflyktsmål för alla som rör sig på sjön, oavsett fordon.

Reservatet omfattar 330 ha vatten i Örviken. Örviken utgörs till stor del av fria vattenytor under inflygningen till Smaland Airport och är glest befolkad. I väster följer väg 30 strandlinjen. Området under inflygningen har tidigare bedömts som lämpliga för utövande av vattensport av t.ex. Svenska Racerbåtförbundet och Växjö Vattenskoterklubb. Eftersom naturreservatet Skälsnäs går ihop med naturreservatet Helgö kan detta leda till att Örviken stängs av för passage av vattenskotrar. Att stänga av vägarna för vattenskotrar till sjöns öppna fjärdar som lämpar sig för vattensport ökar risken för störning i tätbebyggda områden som Evedalsviken, Öjabyviken och Toftasjön.

VSF anser att föreskrift C11 om förbud att ta in och använda vattenskotrar skall strykas.

Växjö Vattenskoterklubb (Växjö VSK) framför att vattenskotrar som fordon inte utgör någon extra miljöbelastning jämfört med vanliga båtar med avseende på bränsleförbrukning, buller, vågbildning och körning på grunt vatten. Vattenskotern är liten och lätt och bensinförbrukningen måttlig. Vid vanlig körning orsakar vattenskotern inte mer buller än vanliga motorbåtar. Det är vid lek och hopp det blir smällar mot vattnet och ljud från insuget när skotern lämnar ytan. Det är förbjudet enligt sjölagen att framföra skoter (eller båt) på ett sådant sätt att man orsakar onödig störning. Sedan en tid kan man bli bötfälld på plats. Fartbegränsningar omöjliggör utövande av lek och vattensport både för båtar och skotrar. Vattenskotern gör generellt mindre vågor än båtar i alla farter och det är en myt att vattenskotrar kör grunt. Om man inte har minst en meter under skotern riskerar man att slam och sten sugas in i vattenjeten.

Att färdas på sjön med skoter är en del av det rörliga friluftslivet. Långt ifrån alla använder skotern till lek. Precis som för andra fordonsslag finns det skotrar för sport, utflykter, fiske och andra specialändamål. Den inre delen av reservatet är sedan länge fartbegränsad till 7 knop. Det är därför redan idag inte möjligt för skoterförare att "leka" där fågelliv eller andra besökare kan störas. Länsstyrelsen gör bedömningen att inga störningar på fågellivet är kända i området.

Örvikens södra delar under inflygningen till Smaland Airport har klubben tidigare nämnt som en lämplig del av sjön att utöva vattensport. De anser att när förbud att ta in eller framföra skoter införs så att passager till stora delar av sjöns öppna ytor stängs av ökar risken för störningar i tätbefolkade Toftasjön, Evedalsviken och Öjabyviken.

Klubben menar att naturvärdena tas bäst om hand via hastighetsbegränsningar och fågelskyddsområden. Växjö VSK anser att föreskrift C11 om förbud att ta in och använda vattenskotrar skall strykas.

Smålands ornitologiska förening (SmOF) ställer sig i allt väsentligt positiv till förslaget. De anser att vårt län måste ha ett tätt nät av stora naturreservat av olika beskaffenheter så att den biologiska mångfalden kan bevaras och helst stärkas. De föreslagna åtgärderna innebär att ett skyddat, stort område skapas i anslutning till Helgasjön vilket är mycket positivt. Krävande fågelarter har större möjligheter att reproducera sig i naturmiljöer som inte är alltför fragmenterade. SmOF bidrar gärna med en utförligare förteckning av fåglarna i området. De åtgärder som ska göras innebär att vissa skador på marken kommer ske. Det är då viktigt att dessa

begränsas genom att arbetena utförs på frusen mark eller då det är rejält torrt. Det är viktigt att problemet beaktas vid alla typer av åtgärder i reservatet.

SmOF anser att jakt inte ska tillåtas inom reservatet. Jakt strider mot flera syften med reservatet. Den naturintresserade och motionerande människan vill känna sig säker på att inte hamna mitt i pågående jakt och ska då kunna söka sig till jaktbefriade naturreservat. De anser också att jakt utgör en störning för djurlivet. Jakt på invasiva och för reservatet förstörande djurarter bör kunna tillåtas efter särskild prövning. Minken kan vara ett exempel på en introducerad och invasiv art som påverkar fågelfaunan negativt.

SmOF anser vidare att anläggning av stigar och rastplatser ska göras så att nuvarande och eventuella framtida boplatser för störningskänsliga fågelarter inte förstörs eftersom det finns flera rovfågelarter som häckar i området. Eventuellt måste delar av reservatet omfattas av fågelskyddsområden med tillträdesförbud under häckningstid. Föreningen bidrar gärna med sina erfarenheter innan anläggningarnas utformning beslutas.

LÄNSSTYRELSENS BEMÖTANDE AV INKOMNA SYNPUNKTER

Växjö Sportfiskeförening och Växjö vattenskoterklubb anser att föreskrift C11 om förbud att ta in och använda vattenskoter skall strykas. De påpekar att Länsstyrelsen skriver att med nuvarande typ av friluftaktiviteter, besöksantal och aktuell kunskap om fågellivet är inga störningar kända i området. Länsstyrelsen vill med anledning av detta förtydliga att det är skillnad mellan föreskrifter om tillträdesförbud till skydd för störningskänsligt fågelliv, som Länsstyrelsens skrivning åsyftar, och övriga föreskrifter. En föreskrift om tillträdesförbud är en långtgående inskränkning för rörligt friluftsliv eftersom tillträde är helt förbjudet under viss del av året. En sådan föreskrift ska avgränsas geografiskt till de delar där t.ex. störningskänslig häckning är känd. Något sådant behov finns i dagsläget inte inom någon del av området. Övriga föreskrifter om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom ett naturreservat som behövs för att tillgodose syftet med skyddet begränsar det sätt man får vistas i området men stoppar inte tillträdet. När bildande av naturreservat sker ska det beaktas att området sannolikt kommer att få fler besökare och att föreskrifterna ska trygga att värdena för både naturmiljön och friluftslivet ska bevaras. Föreskriften om fartbegränsning för fartyg gäller endast området nordost om Galtö vilken är en mindre del av vattnet inom området (ca en fjärdedel). Länsstyrelsen bedömer inte att denna föreskrift och sjölagen ger tillräckligt skydd mot störningar för naturmiljön och friluftslivet i området som helhet.

Växjö Sportfiskeförening och Växjö vattenskoterklubb befarar att Örviken stängs av för passage av vattenskotrar. Länsstyrelsen konstaterar att det aktuella beslutet inte medför någon förändring i detta avseende eftersom motsvarande föreskrift inte finns i naturreservaten Helgö och Jägaregap.

Det finns ingen fastställd geografisk avgränsning av Örviken/Örfjorden men en möjlig tolkning är att den västligaste delen av Skälsnäs ingår i Örviken. Länsstyrelsen bedömer oavsett avgränsning av Örviken att Skälsnäs vattenområde, där även naturreservatet Galtö är beläget, inte är lämpligt att ingå i ett område för vattensport.

Svensk lagstiftning skiljer ut vattenskoter från övriga farkoster på vatten genom de regler som finns i förordning (1993:1053) om användning av vattenskoter. Länsstyrelsen har utrett förutsättningarna att peka ut områden där vattenskoter kan tillåtas och funnit att länet saknar områden där sådan trafik är lämplig (ärende 125-5741-97). Trots detta utgör vattenskoter i Helgasjön idag en kraftig störning för både djurliv som det rörliga friluftslivet. Länsstyrelsen bedömer att frågan om reglering av vattenskotertrafiken i Helgasjön i stort bäst hanteras genom ordningsföreskrifter i respektive naturreservat.

Smålands Ornitologiska förening framför att det är viktigt att undvika markskador vid skötselåtgärder, att jakt inte bör tillåtas samt att anläggning av stigar och rastplatser ska anpassas till boplatser för störningskänsliga fågelarter. Länsstyrelsen bedömer inte att jakt, i den utsträckning som den nu bedrivs i området, behöver förbjudas eftersom det inte finns eller förväntas bli någon konkurrens mellan rörligt friluftsliv och jakt. Tilläggs kan också att det är viktigt för naturvärdena och brukandet i odlingslandskapet att vildsvinsstammen i området kan hållas till en lämplig nivå genom jakt. Stigen är inte detaljplanerad och det har nu förtydligats i skötselplanen att samråd ska ske med föreningen när detta görs. Länsstyrelsens förvaltning arbetar generellt med att minimera markskador vid skötsel bland annat genom val av lämpliga maskiner och årstidsanpassning.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Många växter och djur som naturligt förekommer i det svenska skogslandskapet är idag hotade. Flera av dem är beroende av gamla och grova träd eller multnande ved, företeelser som är ovanliga i den brukade skogen. Att på vissa platser skydda skogsområden från avverkning och att utföra skötsel för naturvårdsändamål förbättrar förutsättningarna för att hotade arter ska kunna finnas kvar och utveckla livskraftiga bestånd.

Helgasjön är, som en del av ”Mörrumsån med tillhörande käll- och biflöden”, ett riksintresseområde för vattendrag enligt 4 kap. 6 § miljöbalken vilket innebär att ny vattenkraft och vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras. Helgasjön är även utpekad som särskilt värdefullt vatten av dåvarande Fiskeriverket för sitt omfattande fritidsfiske. Helgasjön är utpekad som ett särskilt värdefullt vatten av Riksantikvarieämbetet för sina forn- och kulturlämningar med anknytning till vatten.

Helgasjöområdet som helhet har i länets naturvårdsprogram erhållit klass 2 i en tregradig skala, där klass 1 är det högsta värdet. För delen ”Skälsnäs, Lerike, Hult, Utnäs och Lerkö” (område 85 b) anges att området som helhet utnyttjas i stor utsträckning för friluftsliv, att de mycket stora landskapsmässiga och biologiska värdena för såväl odlingslandskap som öar kan bestå om det bedrivs ett hänsynsfullt jord- och skogsbruk samt att området skulle kunna skadas av ny barrskogsplantering.

Inom området är två nyckelbiotoper och ett objekt med naturvärde registrerade i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering. Det är två områden med ädellövskog i norra delen och en grov solitär bok i södra delen.

Fågellivet är rikt i Helgasjön som helhet med många häckande arter och bestånden av fiskgjuse och storlom är av internationell betydelse.

Området gränsar till två naturreservat, Galtö i västra delen och Helgö i sydöstra spetsen i sjön. Helgö i sin tur följs kant i kant med ytterligare fem naturreservat i Helgasjöns centrala och sydvästra, och tätortsnära, strandområden. Området gränsar i öster med en sumpskog som är skyddad som biotopskyddsområde av Skogsstyrelsen.

Det aktuella området med lövskog i mosaik med öppna gräsmarker och strandmiljöer har stora naturvärden och stort värde för friluftslivet. Läget som resulterar i att sju naturreservat bildar ett ”pärlband” av skyddad natur bygger en grön infrastruktur och skapar mycket goda förutsättningar att bevara ett rikt växt- och djurliv. Bevarandet av naturvärdena i området går inte att förena med skogsbruk eller exploatering. Genom att naturreservat inrättas kan ett långsiktigt skydd garanteras för naturvärdena. Utan ett beslut om naturreservat riskeras att naturvärdena går förlorade genom avverkning eller avsaknad av skötselåtgärder.

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken, att reservatsföreskrifternas utformning innebär en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten. I denna prövning har vi gjort bedömningen att det är skäligt att granskog i vissa delar ska kunna stå kvar en utsatt tidsperiod för att viss tillväxt kan ske och fastighetsägaren själv ska kunna planera och utföra avverkning varefter Länsstyrelsen tar över förvaltning.

Föreskrifter för allmänheten (C-föreskrifter) får meddelas om det behövs för att tillgodose syftet. Fågellivet i Helgasjöns övärld kan vara störningskänsligt men med nuvarande typ av friluftaktiviteter, besöksantal och aktuell kunskap om fågellivet är inga störningar mot någon specifik häckningsplats känd. Utifrån detta gör vi bedömningen att det i nuläget inte finns behov av föreskrifter om tillträdesförbud till skydd för störningskänsligt fågelliv i någon del. Det finns däremot behov av föreskrifter som förbjuder ankring eller förtöjning av husbåt, att inom land- eller vattenområdet starta eller landa med luftfarkost samt användning av vattenskoter i området som helhet eftersom dessa verksamheter bedöms medföra en störning både för fågelliv och friluftslivet. Parkeringsplats till badplats/rastplats är inte avsedd och dimensionerad som uppställningsplats för fordon för övernattnings och därför ska inte parkering av husvagn eller husbil tillåtas nattetid.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt och djurliv. Reservatsbildningen är förenlig med miljöbalkens mål i 1 kap. 1 § miljöbalken, bestämmelserna om hushållning med mark och vatten i 3 och 4 kap. miljöbalken.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsränsiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn	Skälsnäs
NVR-id	2054765
Län	Kronobergs län
Kommun	Växjö
Natura 2000-område	Området ingår inte i nätverket men kan komma att föreslås i framtiden
Socken	Tjureda
Lägesbeskrivning	Ca 5 km söder om Ormesberga kyrka
Centrumkoordinater (SWEREF99TM)	X: 484139, Y: 6314553
Kartblad Index 100 km	63E
Kartblad Index 5 km	63E 1i NV, 63E 1i SO, 63E 1i SV
Naturgeografisk region	12a SÖ Smålands skog/sjörök slätt
Huvudsaklig objektkategori	Ä, Ädellövskog
IUCN-kategori	IV, Habitat/Artskyddsområde (Habitat/Species Management Area)
Fastigheter och ägarkategori	Skälsnäs 1:1, privat markägare
Servitut/rättigheter/samfälligheter	Inga. Fisket i området är enskilt.
Sakägare	Enligt bilaga 3
Areal	404,0 ha varav 72,5 ha land och 331,5 ha vatten
Förvaltare	Länsstyrelsen i Kronobergs län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Skälsnäs är en gård på en stor och centralt belägen udde vid Helgasjöns norra strand. På gården finns jordbruksmark och skog, varav det mesta är ädellövskog med främst bok och ek. Det finns även ett stort inslag av andra trädslag och buskar som tall, björk, asp, al, hassel, ask, sälg, rönn, en, lönn, lind och gran. Skogarna har varierande trädslagsblandningar och också varierande fuktighet, det finns inslag av både hållmarker och mindre sumpskogar på flera ställen. På äldre lövträd växer ovanliga och hotade arter av lavar. Bland annat finns blå halmlav (VU), rosa skärelav (NT) och liten sönderfallslav (NT). Bland kärllväxter kan nämnas blåsippa, gullpudra, ormbär och smånunneört. Mot de öppna markerna finns långa bryn och gräsmarkerna spänner från torra till fuktiga. Utöver ovan nämnda buskar förekommer i de öppna markerna även hagtorn och nypon. I söder finns en aktivt brukad åker.

Stranden mot sjön är lång och flikig med inslag av sandstränder, hållar och strandkärr. Den södra spetsen är en populär badplats med lång sandstrand. Här finns också en rastplats till kanotleden Värendsleden med vindskydd och eldplats.

Utter (NT) är sedd vid flera tillfällen i området. Drillsnäppa (NT), storskrake, storlom, skäggdopping och knipa ses också längs stränderna. Lärkfalk, bivråk och skogsduva håller också till i omgivningarna.

I den västra delen av vattenområdet ligger Galtö, en ö som redan är skyddad som naturreservat av Växjö kommun.

I området nordost om Galtö är det förbjudet att framföra fartyg med högre fart än sju knop enligt Länsstyrelsens föreskrifter om sjötrafik, 07FS 1989:21.

KUNGÖRELSE

Länsstyrelsen kungör detta beslut i vår författningssamling. Vi för också in kungörelse om beslutet i ortstidning i enlighet med 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. I detta fall för vi in kungörelsen i tidningen Smålandsposten och Växjöbladet/Kronobergaren. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelsen är införd i tidningen.

Beslutet i sin helhet finns tillgängligt på Länsstyrelsen, Kungsgatan 8, Växjö och på Länsstyrelsens hemsida, www.lansstyrelsen.se/kronoberg.

DU KAN ÖVERKLAGA BESLUTET

Se bilaga 5.

DE SOM MEDVERKAT I BESLUTET

Beslutet har fattats av länsrådet Malin Almqvist med naturskyddshandläggare Helene Pettersson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Elisabet Ardö, länsjuristen Charlotte Olsson Scholz, avdelningschefen Maria Levin och naturvårdsförvaltaren Sara Lamme deltagit.

SÅ HÄR HANTERAR LÄNSSTYRELSEN PERSONUPPGIFTER
Information om hur vi hanterar dessa hittar du på
www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Sakägarförteckning och sändlista
4. Miljöbalkens regler om naturreservat
5. Överklagandehänvisning

